

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Nobili Mvlieri Mathildæ quondam uxori Philippi Comitis Flandrensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

tam gravi calamitati & calamitose gravamini secundum consuetam apostolicam sedis clementiam succurrere dignemur. Nos igitur iis & aliis quae a partibus fuere proposita plenius intellectis, quia manifeste cognovimus praedictos iudices perperam processisse, cum, ut exceptiones alias taceamus, causam nullatenus commissemus eisdem si nobis revelatum fuisset quod ea quae per ipsos exequenda mandavimus auctoritate propria publice denuntiaverant per dioeceses suas, & districtè mandaverant observari, unde occasione rescripti per talem subreptionem obtenti nequaquam procedere debuissent, quia etiam fines nostri excedentes mandati, brachij secularis auxilium invocarunt, dum eorum ad nos appellatione pendente partes super ipsorum processu in nostro auditorio litigabant, cum etiam graviter posset impediri ecclesiastica utilitas & libertas, si quolibet iudice imperito forsitan aut etiam malitioso temerè jaculante sententiam, Rex seu quicumque alius Princeps ad ecclesiastica bona manum extenderet, quasi eandem executioni sententiam mandaturus, ac etiam ex hoc grave posset inter sacerdotium atque regnum scandalum generari, quicquid ab eisdem iudicibus taliter factum est vel ab aliis per studium eorundem, de fratrum nostrorum consilio irritum decrevimus & inane. Verum quia per expressam confessionem monachorum de Caritate nobis constitit evidenter Cluniacensem Abbatem possessionem instituendi ac destituendi pro sua libito voluntatis in monasterio de Caritate Priores, & corrigendi ac ordinandi quae corrigenda vel ordinanda vidisset, per viginti annos, licet ipsi monachi de Caritate eandem usurpatam asserant, habuisse, nos exigente iustitia sibi ejusdem possessionis commodum conservantes, tam destitutionem dicti Gaufridi a regimine prioratus quam substitutionem praefati W. & sigillorum damnationem jamdictam, excommunicationis quoque sententiam quam in eundem Gaufridum & ejus complices idem Abbas propter rebellionem hujusmodi promulgavit, auctoritate apostolica duximus confirmandas. Ideoque monemus quatenus praemissas destitutionis & institutionis ac damnationis sigillorum sententias facientes per censuram ecclesiasticam sublato appellationis obstaculo firmiter observari, ac thesaurum, privilegia, libros, chartas, & universa ecclesiastica ornamenta, a quibuscunque alienata fuerint vel subtracta, monasterio restitui

Tom. II.

memorato, dicto Abbati ex parte nostra firmiter injungatis ut possessionibus & aliis quibus monachi memorati per dictos Comitum & Marescalcum seu quoscunque alios spoliati fuerunt, eorum Priori ac ipsis plenarie restituitis, eisdem beneficium absolutionis impendat, & paterna ipsos benignitate pertractet, ac possessiones alienatas in enormem ejusdem monasterij laesionem ad jus & proprietatem ipsius secundum formam in nostris litteris comprehensam, juxta quod in nostra praesentia ejus monachi anno praeterito promiserunt, studeat revocare. Ceterum si dicti Prior & monachi de Caritate omnes, vel major aut sanior pars eorum, super libertate monasterij sui de jure voluerint experiri, nos eos benignè, cum requisiti fuerimus, audiemus, sicut videbimus expedire. Taliter autem satagat ipse Abbas pacificare ac reformare statum monasterij memorati, conservando rationes & immunitates ipsius, ne nos propter ejus negligentiam aut insolentiam compellamur de ipso monasterio aliud ordinare. Quod si non omnes &c. duo vestrum &c. Vos denique, filij Abbates &c. Datum Laterani xlv. Kalend. Januarij, pontificatus nostri anno decimoquinto.

*NOBILI MULIERI
Mathilde quondam uxori Philippi
Comitis Flandrensis.*

Etsi precibus tuis favorem praestare secundum Deum benevolum intendamus, eas tamen quas repellit iustitia nos admittere non debemus, cum ejus locum qui iustus est & iustitiam diligit, licet immenti, teneamus in terris. Oblata quidem nobis ex tua parte petitio continebat quod cum in quodam loco tui dotalitij, Nepa nomine, ad honorem Dei Ecclesiam fundare proponas & de bonis tuis sic plena manu dotare quod Canonici qui Deo ibidem pro tempore servient necessaria vitae non desint, jus patronatus & praebendarum collationem in ea tibi ac successoribus tuis reservari petebas. Quorum primum admittimus. Secundum verò non duximus concedendum, cum tuae non expediat saluti concedi. Quia cum ex devotione te asseras assumpsisse propositum in loco praedicto Ecclesiam construendi, acquiesce plus animae quod minus in ea corpori reservabis. Vnde devotionem tuam exhortamur in Domino quatenus illud perficere studeas quod ad tuam salutem & ecclesiasticam pertinere dinoscitur honestatem.

TTt ij

*Epist. 194.
Ius patronatus
concedit, praebendarum
collationem negat.*

Datum Laterani 11. Nonas Ianuarij, pontificatus nostri anno quintodecimo.

EPISCOPO TERVISINO.

Epist. 195. Et concedit adm. istracionem temporarium. Vide infra epist. 197. & lib. 16. epist. 19. 100.

Licet venerabilis frater noster Episcopus Cremonensis apostolicae sedis Legatus te ab administratione temporarium propter dilapidationis suspicionem duxerit suspendendum, quia tamen mandatum ipsius nondum ad te pervenisse proponitur, praesentium tibi auctoritate concedimus ut donec super hoc mandatum recipias Episcopi memorati, dummodo non impedias quod minus idem ad te possit pervenire mandatum, Ecclesiae tuae negotia fideliter administres; fraternitati tuae nihilominus injungentes quatenus contra Guertium & quoslibet alios possessionum ejusdem Ecclesiae invasores pro ipsarum defensione te opponas efficaciter & prudenter. Tu denique, frater Episcope, super te ipso &c. Datum Laterani v. 1. Idus Ianuarij, pontificatus nostri anno quinto-decimo.

*ABBATI SANCTI REMIGII,
H. Archidiacono & magistro G. Canonico
Remensibus.*

Epist. 196. De electione Episcopi Virdunensis. Vide lib. 11. epist. 161.

Constitutis in nostra praesentia dilecto filio Anselmo Abbate sanctae Mariae de Stanno Praemonstratensis ordinis procuratore venerabilis fratris nostri Virdunensis Episcopi ex parte una, & magistris H. & G. Canonicis Ecclesiae Virdunensis ex altera, pro parte fuit Episcopi propositum coram nobis quod cum causam quae inter eundem Episcopum super electione ipsius & dictos Canonicos ac A. eorum confocium vertebatur venerabili fratri nostro Meldensi Episcopo & suis conjudicibus sub certa forma duxerimus committendam, ac coram eisdem iudicibus in negotio procederetur eodem, quibusdam viris religiosis interponentibus partes suas ut ad honorem Dei & utilitatem Ecclesiae Virdunensis inter eos posset concordia reformari, bonorum virorum consilio habito, salva in omnibus apostolicae sedis auctoritate, in venerabiles fratres nostros Catalaunensem, Lingonensem, & Trecentensem Episcopos ac dilectum filium Abbatem Trium fontium compromiserint juramento interposito sub hac forma, videlicet quod ea quae super illo negotio dicti Episcopi cum Abbate simul & concorditer usque ad festum Purificationis statuerent, ipsae partes firmiter observarent, ita tamen si usque ad festum Pentecostes quod

illi decernerent impleteretur, alioquin liceret litigantibus ad causae munimenta reverti, Episcopi vero & Abbas jamdicti procedere noluerunt quousque intellexerunt nostro speciali responso nos in patientia sustinere ut juxta quod in eos fuerat a partibus compromissum, dummodo nihil penitus attentaretur contra Deum & canonicas sanctiones, in negotio procederent supradicto. Qui tandem concorditer decreverunt ut in episcopatu Virdunensi Episcopus remaneret ac magistrum I. de Vitreio usque ad festum Pentecostes in spiritualibus assumeret adiutorem. Sed licet illum diligentissimè requisitum Episcopus habere non possit, cum alium idoneum recipere sit paratus, petebat procurator ejusdem ut quod praefati Episcopi cum Abbate decreverant dignamur apostolico munimine roborare. Ad haec vero dicti Canonici responderunt praescriptum compromissum minimè tenuisse, quia sicut de famoso delicto vel eare de qua publicum est iudicium constitutum non est eundem ad arbitrium secundum legalia instituta, sic & in hujusmodi spiritualibus de jure non potuit in arbitros compromitti, qui minus idoneum nec per dispensationis gratiam tolerare nec amovere per rigorem iustitiae potuissent, cum ista in talibus sedes apostolica sibi specialiter reservavit. Allegabant praeterea quod etiam si compromissum tenuisset, cum tamen arbitrium infra diem praefixum latum non fuerit nec constituto tempore adimpletum, conditione non existente apposita, stare arbitrio minimè tenebantur, praesertim cum fuerit, ut dicebant, evidenter iniquum, eò quod cum in talento scientiae specialiter debeat Domino negotiari Praelatus, ac nimium patiarum litteraturae defectum Episcopus supradictus, aliisque de causis electio eius caruerit robore firmitatis, eum sub spe auxilij alieni, coadjutoris videlicet, in honore ac onere pastoralis officij tolerari & Deo fuit contrarium & honestati ecclesiae inimicum. Pro tertio quidem socio adjece- runt ipsum nec arbitros compromissum praedictos, nec ratum ipsorum arbitrium habuisse, cujus ad minus nomine procuratores existentes ipsius, dicta testium quae memorati Meldensis Episcopus & sui conjudices ad sedem apostolicam destinarent publicari petebant, ut idem posset negotium in nostra praesentia terminari. Pars autem adversa respondit quod haec causa, licet spiritualis existeret, satis tamen canonicè potuit per dictorum ordinationem de-